

דוגמה להתכנסות בעזרת מארגן "שמש"

הרקע: בעבודת צוות המקצוע זיהינו שאחת הבעיות המפריעות להתקדמות נאותה בלימודים זה שהאחריות על הלמידה היא עלינו המורים ולא על התלמידים. לכן, לקחנו לנו משימה להעביר את האחריות על הלמידה לתלמידים ותהינו איך לעשות זאת.

הגדרנו את האתגר שלנו והסתעפנו כדי למצוא רעיונות.

אתגר ההסתעפות היה: איך אני (המורה) אעביר את האחריות על הלמידה אל התלמידים?

האפשרויות שהועלו (באופן חופשי וללא כל ביקורת):

- "לפטר" את השוטר שבי.
- אם התלמידים זקוקים להסברים נוספים כיון שלא הבינו, להנחות אותם שיביאו שאלות המשתמשות במילים ומונחים מהחומר הנלמד.
- לא להתפתות להרצות ולתת את הידע שלי.
- לא ללמד שוב דברים שנלמדו כבר.
- לא לענות על שאלות או אמירות כלליות כמו "לא הבנתי", "מה אומרים שם" וכד'.
- לא לפתוח את השיעור במילים "מי הכין/לא הכין שעורים?"
- לבדוק באילו הקשרים בחיים אנו צריכים לקחת אחריות על מעשינו.
- לבקש מההורים שישוחחו עם התלמידים על הנושא.
- לבקש מהתלמידים שינסחו שאלות למבחנים על בסיס מה שלמדו.
- לבקש ממורה עמית שיצפה בי בשיעורים ויתן משוב אם אני מעבירה אחריות לתלמידים או לא.
- לבקש שיביאו דוגמאות לנושאים הנלמדים מחייהם.
- לברר אילו רגשות יש לנו כשאנו לוקחים אחריות על מעשים שלנו /לימודים.
- לברר עם התלמידים מה מפריע להם להיות אחראים ללמידה שלהם.
- להבהיר להורים שהאחריות על הלמידה היא על התלמידים.
- להגדיר ציפיות התנהגותיות של התלמידים כשהם לוקחים אחריות על הלמידה שלהם.
- להודיע לתלמידים שהאחריות על הלמידה שלהם ולי לא אכפת.
- להסביר מה היתרונות שיצמחו להם מזה שהאחריות על הלמידה תהיה שלהם.
- להעלות דרכים להתמודד עם הקשיים בלקיחת אחריות.
- להתחלק לזוגות ולהיעזר אחד באחר כשיש קושי בלקיחת אחריות על הלמידה.
- לענות להם בשאלות.
- לערוך עם התלמידים רשימה של התנהגויות המבטאות אחריות ללמידה שלהם.
- לפתוח את השיעור בבקשת שאלות/ביקורות על מה שלמדו בשעורי הבית/בשיעור האחרון.
- לקיים בכתה דיונים שיתבססו על מה שלמדו בבית.
- לתת בבית ובכתה משימות הדורשות עיבוד של מה שנלמד קודם לכן או בבית.
- לתת דוגמא אישית ולבקש מהתלמידים משוב אם אני מעבירה אחריות לתת משימות בצוותים.
- לתת משימות המעניינות ומרתקות אותי כמורה.
- לתת משימות שרק מי שיעשה אותן ידע מה קורה בכתה.
- על התלמידים למצוא דוגמאות של לקיחת אחריות על מעשים של הם ושל אחרים בחיי היום-יום.
- שהתלמידים יגידו מה מעניין אותם במה שלומדים בנושא ולנסות למצוא דרך חיבור הבין התכנים הנלמדים ומה שמעניין אותם.

עתה יש להתכנס - לעשות סדר ברעיונות, למיין, לבחון אותם להחליט מה אפשר ליישם, מה צריך לשכלל או ללשש, מה מתאים לי וכו'.

לשם כך נעזרתי בשמש להתכנסות (ההסתעפות) כפי שמופיע במארגן הגרפי שלהלן:

